והלך והביא לו בשלשה חלוק ובשלשה טלית שניהם מעלו *ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע: **גמ'** *שמעת מינה מאן דאמר לשלוחו זיל זבן לי כורא דארעא ואזל וזבן ליה ליתכא קני לוקח *אמרי *הכא היכי דמי כגון דאייתי ליה שוה ו' בשלש (א) איכא סיפא ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע א) דא"ל אי יהבת דינר כוליה אייתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני ב) (סיפא) *מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית ג) בפרוטה וקטנית בדינר ד) ה"ד אי באתרא דזבני בשומא גבי קטנית נמי *דיהיב סלע מוזלי ליה טפי אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני ה) כני כנא כנא בפרוטה דהתם פסיק מילתייהו: **מתני'** *המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל אם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל *אצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא (ב) מעל *החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר כשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים *עד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים *באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס: **גמ'** כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש כי אתא רבין אמר כיסין אשוורים רמא ליה דתנן *האומר אחד משווריי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא: באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש

רב

משליחות דתרומה וגבי תרומה בעינן שליח בר דעת דהדרבה הוי עדיפא למילף מתרומה דהא כל עיקר שליחות דמעילה מתרומה הוא דיליף וי"ל *כיון (ה) י) דשליח דמעילה בשוגגה ושוטי רשות הוא דהוי והכא יא) הוי שוטי רשות על ידי שליחות יב) בר דעת לכך מסתבר ליה לדמוייה לגזל דמייתי דלין קפידא בבר דעת וגבי מידי דגזלה לא מהני שליחות במקום שמתעילה בלה על ידי הגזלה כדאמר בפ' ב' דקדושין (דף מג.) שלא מצינו בכל התורה שלה זה נהנה וזה מתחייב ומ"מ הוצריך למילף שליחות מתרומה דלא תימא דלין שליחות לדבר עבירה יג):

כגון דאייתי ליה שוה שש · פירוש יד) *סלעים בשלש ומאלה שהרויח לו שליח ג' סלעים אימא סיפא ור' יהודה אומר וכו' ואתה הבאת לי חלוק קטן ורע השתא פריך מאי רע שהרי לפי מה שפירש דאייתי שוה שש בג' גדול הוא ומשני דאמר ליה אי יהבת ליה *דינר וכו' פירוש כל דינר זהב אייתית לי שוה שני דינרין פירוש כ"ש שהייתי מרויח טו) יותר שהיו נותנין לך לפי החשבון שקבלת שוה י"ב בששה ונמצא שהייתי משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה* טז):

ואמאי יז) לימא אי לא שני ליה גבי קטניה יח) דיהיב ליה טפי · יט) גרסי' בכתובות פ' אלמנה ניזונית (דף צט:) אי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד מי לא שויא טפי וסיא היא וה"ק קס"ד השתא דמיירי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד ולהכי פריך אמאי מודה ר' יהודה דהתם נמי דלך הוא של מוכרים לפי מה שהלוקח קונה הרבה מוזיל מוכר גביה ומשני א"ר פפא באתרא דמזבני כני כני פירוש מדה מדה כלומר לא בשומא כמו שהיית סבור אלא מעט מעט דפסיקא מילתא לא מוזיל מוכר גביה דלוקח:

המפקיד מעות אצל השולחני צרורין לא ישתמש בהם וכו' · נ"ע בב"מ פ' המפקיד (דף מג.) דמייתי לה לסייעא דהכא ולא מייתי לה כליפנא דהכין לה הכא*:

פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר' עקיבא · *ואע"ג דספיקא הוא אם נהנה בשל הקדש ר"ע לטעמיה דמחייב על ספק מעילה אשם תלוי בכריתות (דף כב.)* כ) תימה וליבטל האי פרוטה של הקדש *שנפלה וכ"ת דבר שיש לו מתירין הוא ע"י פדיון ואפילו בחלוף לא בטיל הא ליכא למימר דדבר שיש לו מתירין דרבנן הוא כ) וי"ל דליכא אלא חד בכים דליכא ביטול אי נמי מטבע חשיב ולא בטיל כא):

ומודה ר"ע באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא כל הכיס · פירוש *באחרונה היה של הקדש ובגמרא פריך מ"ש רישא ומ"ש סיפא:

אמר ליה סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן הקדש · כלומר איט נפטר *מכיס זה להוציאה כולה בלא הקדש פרוטה והאי לישנא ודאי משמע דהקדש הוי באחרונה:

היו שנים הגדול שבהן הקדש · פירוש ובסיפא דמהגיהין כב) נמי לימא דהמטבע מובחר יהיה של הקדש אבל ארישא לא פריך דשמא לישנא דרישא *משמע הכי וליכא למימר דפריך נמי ארישא דאם כן לפרוך מאי שנא רישא ומ"ש סיפא:

כיסן

בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שינה *בפרוטה שהוא אמר לאתרוג גדול בב' פרוטות הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע שלא הייתי מבקש כן*: **והביא** בשלשה · דינרי כסף שהוא חצי דינר זהב: **שניהן מעלו** · דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ: **קטן ורע** · ולא עשית שליחותי כלל: **גמ'** שמעת מינה מ"ד לשלוחיה זבין וכו' · כלומר שמעת ממתני' דקתני והביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב אע"פ שצוהו להביא לו בדינר זהב ו) *דזבן לו פחות ממה שאמר לו שמעת מינה האי מאן דאמר לחבריה וכו' ותפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות: **אמרי הכא כגון** דאייתי ליה שוה דינר בג' · כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"מ מעל בעה"ב כגון דאייתי ליה השליח חלוק שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דהואיל ושוה דינר זהב נעשית שליחותו ולהכי מעל: **אי הכי** · כדקא מתרצת: **אימא סיפא** רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול וכו' · ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר זהב הכי מצי אמר ליה הבאת לי קטן ורע הא שוה דינר זהב ביקש ושוה דינר זהב הביא לו (ג): **הא לא קשיא** דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דלהכי מצי אמר ליה אי יהבת דינר זהב כוליה כמו שאמרתי לך הוית מייתית לי חלוק שוה ב' ז) דינר זהב: *(משום דא"ל בעה"ב אי יהבית כו') דקתני ומודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו · כלומר אם הביא לו קטנית שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דבעה"ב נמי מעל מ"ט שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע דלא מצי למימר ליה איהו אי יהבת ליה דינר זהב כוליה הוית מייתית שוה ב' דינרין דהוו מוזלי גבך משום חשיבות טפי שהקטנית בפרוטה היא קטנית בדינר כלומר דלא מוזלי למאן דזבין קטנית בדינר ממאן דלא זבין אלא בפרוטה אלמא דטעמיה דרבי יהודה הוי גבי חלוק דלא מעל בעה"ב אע"ג דאייתי ליה שוה דינר בג' משום דא"ל אילו יהבת א) דינר וכו': **שויא ליה** (ד) טפי שהיה מביא קטנית יותר משום דהוו מוזלי גביה: **א"ר פפא באתרא דמזבני וכו'** · במדות דהתם פסיקא מילתא כנא כנא בפרוטה ולא מוזלי גביה כלל · ל"א (ה"ד) וכו' השתא קא דייק מ"מ דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אילו יהבת דינר הוה מייתית טפי שהיו מוסיפין לך בשביל הדינר ואותו ההוספות שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק דא"ל אילו יהבת דינר וכו': **א"ר פפא** · לא מצית למימר הכי דבאתרא דכיילי ומזבני בכני עסקינן: **דכנא כנא בפרוטה** דהתם פסיקא מילתייהו · ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למימר בעה"ב כלום אלא כי אייתי ליה קטנית שוה דינר בג' שניהם מעלו ח): **מתני'** המפקיד מעות של הקדש אצל שולחני: אם הפקידן צרורין לא ישתמש בהן · דלהכי הפקידן אצלו צרורין דלא הוה בעי דלישתמש בהו לפיכך אם הוציאן השולחני מעל: ואם הפקידן אצלו מותרין ישתמש בהן · שלדעת כן הפקידן אצלו מותרין שיתעסק בהן שיחליפם לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: **המפקידן אצל בעה"ב בין כך ובין כך** · בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן דלהכי הפקידן אצל בעה"ב שהוא יודע שבעה"ב אין דרכו לפרוט ולהחליף ולא חשש אם צרורין אם מותרין לפיכך אם הוציאן בעה"ב מעל דשלא מדעת המפקיד נשתמש בהן: **החנוני** אצל חנוני הרי הוא כבעה"ב · שאינו רגיל בחילופין כשולחני ובין כך ובין כך לא יגע בהן: **רבי יהודה אומר כשולחני** · דלפעמים נמי הוא רגיל להחליף כשולחני לפיכך דינו כשולחני: **כיון שהוציא את הראשונה מעל** · דאומר של הקדש היתה: **עד שיוציא את כל הכיס** · דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **גמ'** מאי שנא רישא · דפליג רבי עקיבא ומאי שנא סיפא דמודה ר"ע לחכמים: **א"ל סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש** · שלא יהא בו הקדש כל שהוא דכיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה קאמר דההיא הקדש להכי לא מעל אלא באחרונה: **הגדול שבהן הקדש** · טעמא דאיכא גדול מש"ה אמר דהגדול הוי הקדש דמקדיש בעין יפה מקדיש הא שמיען שאין הראשון שיבא לידו הוי הקדש ומאי מודה ר"ע בסיפא דפרוטה אחרונה הקדש: **א"ל סיפא באומר כו'**:

כיסן

א) דינר כסיד ואח"כ ד"ה מוזלי טפי שהיה מביא · נ"ק

כ) וי"ל דליכא אלא חד בכים דליכא ביטול דה"כ מאי עד שיוציא את כל הכיס דקאמרי רבנן הכי בל"ע עד שיוציא את כל הכיס וי"ל דמעילה מדרבנן קאמר א"נ כו' נ"ק

רבינו גרשום

והביא בג' דינרי כסף שוה חצי דינר זהב הביא לו חלוק: והבאת לי קטן ורע · ולא עשית שליחותי כלל: ש"מ מאן דאמר ליה לשלוחיה זיל זבין בית כורא כו' · שמעת מינה ממתני' הא דקא מבעיא לן במס' כתובות מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין בית כורא וזבין ליה ליתכא מי קני לוקח אי לא קני הואיל וזבין ליה פחות ש"מ ממתני' דקתני והביא לו בשלש חלוק שניהם מעלו אפי' בעה"ב נמי אע"ג דצוהו להביא לו חלוק גדול בדינר זהב ש"מ דקנה בעה"ב אע"ג דזבן ליה פחות ממה שאמר לו ולהכי מעל נמי בעה"ב: אמרי · כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש: אמרי · מאי ליכא למשמע מינה דהכא מ"מ מעל נמי בעה"ב כגון דאייתי ליה שליח חלוק שוה דינר זהב שקנאו בג' דינרי כסף הואיל והוא שוה דינר זהב נעשה שליחותו ומעל בעה"ב: אי הכי הוא · כדמתרצת: אימא סיפא · ר' יהודה אמר בעה"ב לא מעל שיכול לומר הבאת לי חלוק קטן ורע ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר היכי מצי למימר הבאת לי חלוק קטן ורע הא שוה דינר ביקש שוה דינר הביא לו: הא לא! קשיא · דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דעדיין יכול לומר ליה: אי יהבת דינר כוליה · כשה דאמרי לך: הוה מייתית לי חלוק שוה ב' דינרין · הלכך לא עבדת שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כדבעאי מינך פס"ה בעה"ב לא מעל: ה"נ מסתברא דמתני' כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש וטעמא דר' יהודה דפטור בעה"ב כדאמרן ודקתני: ומודה ר' יהודה בקיטנית שקניתן מעלו · אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש מ"ם שהקיטנית בפרוטה היא קיטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כאן הבאת לי קטנית קטן ורע שכך הוא טוב אותו קטנית שקנה בפרוטה כאותו שקנה בסלע הלכך כיון שהוא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ: היכי דמי · קא בעי לסידק מ"מ דר' יהודה דמודה בקיטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומר שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אי יהבת דינר כוליה הוו מוזלי גבי טפי כגון דינר שלם והשתא איכא תוספת גדול שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק קטן ורע: א"ר פפא · לא מצי למימר הכי דבאתרא דכיילי ומזבני בכני בסדה עסקינן דהתם פסיק מילייהו כנא כנא בפרוטה ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למיטען בעה"ב מידי אלא כי איתי ליה שוה דינר בשלש שניהם מעלו שכל קטנית קטנית היא ולא מצי למימר קיטנית קטן ורע [כתיב בגליון] [האי לישנא היכי דמי אילימא כו' · דוקא דהכי כתיב במס' כתובות והאי לישנא מדלא שני ליה לא מיתריץ עם א"ר פפא]: המפקיד מעות · של הקדש אם צורין לא ישתמש דלהכי הפקידם לו כשהן צורין דלא הוה בעי דלשתמש בהו לפיכך אם הוציא השלחני מעל · אם מותרין הפקידם לו ישתמש בהן שלדעת כן הפקידם לו שיחלוף אותם שולחני לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: המפקידם אצל בעה"ב בין כך ובין כך · בין צורין בין מותרין לא יגע בהן דלהכי הפקידם בעה"ב שיודע שבעה"ב אינו רגיל לפרוש ולהחליף: לפיכך אם הוציא בעה"ב מעל החנוני · אם הפקידם לו הרי הוא כבעה"ב שבין כך ובין כך לא יגע בהן: ר' יהודה אומר כשולחני · שהוא רגיל לפרוש כמו השולחני לפיכך דינו כשולחני: עד שיוציא את כל הכיס · לומר דמעילה בפרוטה אחרונה היא: מ"ש רישא ומ"ש סיפא · דמודי ר"ע לחכמים באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש שלא יהא בו קצת מן ההקדש כיון דאמר הכי משמע

שיטה מקובצת

א] ורע מאי רע בדמים רא"ל: ב] תיבת סיפא נמחק: ג] שהקטנית' ס"א בסלע היא קטנית בפרוטה ש"מ: ד] בדינר ס"א ומי לא שני גבי קטנית נמי דיהיב סלע שויא טפי אמר רב פפא באתרא דמזבני בכני דהתם פסיק מילתייהו: ה] בכני כנא תיבת כני נמחק: ו] וזבן לי אית ד' נמחק: ז] ב' דינרין בדינר הלכך לא עבדית שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כדבעיא מינך פס"ה בעה"ב לא מעל הס"ד ומה"ד ה"נ מסתברא דמתניתין כגון דאייתי ליה שוה דינר בג' וטעמא דר"י דפטור בעה"ב כדאמרינן מתיבת דינר עד תיבת דקתני נמחק: ח] מעלו שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כי הבאת לי קטן ורע שכך הוא טוב אותו הקטנית שקנה בפרוטה כאותו שקנה בסלע הלכך שניהם מעלו ש"מ הס"ד: ט] חרש שוטה וקטן דמעילה: י] כיון דשליחות דמעילה: יא] והכא נמי הוי: יב] שליחות חש"ו כן וכמו כן ע"י דבר דעת: יג] עבירה הס"ד ומה"ד: כאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי כורא וזבין ליה ליתכא קנה לוקח מדאמר במתני' בעה"ב מעל ובפרק אלמנה ניזונית בעיא לן אי אמר ליה זיל זבין כורא וזבין ליה לתך מאי מי אמרינן ליה טבא עבדי ליה שהרי לעולם יכול למכור ואולי יתיקר וקנה לוקח או דלמא מצי א"ל לא ניחא לי דליפשו שטרות עלי ואע"ג דהכא ליכא למימר טעמא דלאפושי שטרא מיהו אי בעא לימא מעביר על דבריו הוי הכא לא עשה שליחות הס"ד: יד] בשלש סלעים: טו] מרויח ס"א משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה: טז] עתה: ה"נ מסתברא דרע רע בדמים קאמר וכדאמר דאייתי ליה שוה שש בשלש: מודה ר' יהודה ואי ס"ד חלוק רע ממש שאין שוה אלא שלש ורבותיה גבי קטנית דאמר ליה הבא לי בסלע פולין והביא לו בחצי סלע פולין ובחצי סלע ממין אחר אמאי מעל בעה"ב לימא ליה בסלע פולין איצטריך אלא ש"מ דליכא הרעותא לבעה"ב על השליח אלא כמאי דלא אייתי ליה טפי: אלימא במתא דמזבני בשומא כו' אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני פי' מדה מדה: דפסיקא מילתייהו ולא מוזלי וא"ת מ"מ קשיא דמאי תריץ לפי מה שפי' דטעמא משום רווח דכפילא ודאי הכא גבי קטנית מיירי דאייתי ליה שוה שני סלעים בסלע כי היכי דאיירי רישא דאייתי שוה שש בשלש ואומר רבי אע"ג דמזבני כני כני מ"מ נכנס המוכר במצות ליתן שני כנים שוים שני פרוטות בפרוטה וא"כ לימא בעל הבית לשליח אי יהבת ליה כוליה סלע אייתית לי שוה שני סלעים כדקאמר ברישא לכך נ"ל כמו שפי' רש"י בכתובות ונראה לפי דבריו שאינו מחשיב בתר זה הדבר משום דאי יהבת ליה כוליה סלע אייתי ליה שוה כפלים משום